

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Hakija Jämsän kaupunki	Diaarinumero OKM/268/520/2019
Haku Erityisavustus varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja alkuopetuksen lukemisen kulttuuria ja lukutaitoa vahvistaviin toimenpiteisiin	Haku aika 31.10.2019 - 05.12.2019
Myönnetty summa 22 000,00 €	Päätöksen päivämäärä 14.02.2020
Myönnetty käyttötarkoitus Erityisavustus varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja alkuopetuksen lukemisen kulttuuria ja lukutaitoa vahvistaviin toimenpiteisiin	Viimeinen päätetty käyttötarkoitus
Myönnetty käyttöaika 2020-31.7.2022	Viimeinen myönnetty käyttöaika -

Avustuksen käytön tiedot

Tämän selvityksen kohteena on erityisavustus/hankeavustus

Selvityksen yhteyshenkilön tiedot

Sini Käkönen, sivistystoimen kehittämisspäälikkö, Jämsän kaupunki, p. 040-751 4731, sini.kakonen@jamsa.fi

Toteutuneen toiminnan / hankkeen lyhyt kuvaus

Hankkeeseen palkattiin lukukoordinaattori innostamaan lasten lukuharrastusta sekä antamaan vinkkejä varhaiskasvatuksen, alkuopetuksen ja kirjastopalvelujen henkilökunnille lukuharrastamiseen aktivoimisesta.

Toiminnan / hankkeen tulokset

133 järjestettyä työpajaa Lukukoordinaattorin toimesta (103 varhaiskasvatuksessa, esiopetuksessa ja alkuopetuksen luokissa sisältäen VALO-luokat ja erityisryhmät + 30 vapaa-ajan työpajaa, joihin vapaa pääsy esimerkiksi kirjastossa tai liikennepuistossa)

Ideariihä, jossa pohdittiin varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, alkuopetuksen ja kirjaston edustajien kanssa, miten lukemaan innostaminen toteutuu tällä hetkellä ja miten kirjaston yhteistyötä opetusyksiköiden kanssa voisi kehittää nykyisillä resursseilla. Ideariihen pohjalta lukukoordinaatti laati suunnitelman yhteistyösuunnitelmaksi.

Sanataiteen siivin -sanataidetyöpajojen käsikirja (139 sivua), johon lukukoordinaattori keräsi kaikkien toteuttamiensa työpajojen käsikirjoitukset ja materiaalit. Käsikirja menee sähköisesti jakoon kaikille työpajoihin osallistuneille tahoille ja ideana on, että talon oma väki voi toteuttaa työpajoja käsikirjan pohjalta myös omatoimisesti.

Hankkeen tuloksena on nostettu esiin lukemisen tärkeyttä sekä sanataiteen asemaa lukemaan innostamisessa – lukijuus kun on tiukasti yhteydessä myös lasten omaan toimijuuteen. Osallistuneet aikuiset ovat saaneet uusia ideoita sekä materiaaleja käyttöön.

Toteutuiko toiminta / hanke hakemuksessa esitetyllä tavalla?

Kyllä

Mikäli toiminta / hanke ei ole toteutunut hakemuksessa esitetyllä tavalla, anna lisätietoja muutoksista ja niiden syistä.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Kuvaile miten yhteistyö sidosryhmien kanssa toteutui?

Hankkeen aluksi perustettiin ohjausryhmä, jossa oli edustajat varhaiskasvatuksesta, esiopetuksesta, alkuopetuksesta ja kirjastolta.

Lukukoordinaattori oli sovitusti yhteydessä yhteistyötahoihin seuraavasti: sähköpostitse varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kanssa niin, että he valitsivat yhteyshenkilön, joka oli yhteydessä lukukoordinaattoriin työpajojen sopimiseksi. Wilman kautta alkuopetukseen niin, että lukukoordinaattori laitto i aktiivisesti viestiä opettajille ja sopi työpajoista. Kirjastoon sähköpostitse sekä kirjastolla käymällä.

Käytännössä lukukoordinaattori tarjosi valmista työpajaideaa ja yksikön kanssa sovittiin päivä ja kellonaika. Lukukoordinaattori tarjosi kunkin ryhmän ikätasoon sopivaa sisältöä ja talon väen kanssa sovittiin ryhmäkoot sekä mahdolliset erityisjärjestelyt ja aikataulut.

Kirjaston kanssa sovittiin hyvissä ajoin ennakkoon tapahtumista, joihin lukukoordinaattori suunnitteli pienimuotoista sanataidetyöpajaa kirjaston asiakkaille. Tämän lisäksi sovittiin, että lukukoordinaattori toteuttaa kirjaston satutuokiot pääkirjastolla ja Jämsänkoskella syksyllä 2023.

Yhteistyö näkyi myös sillä, että lukukoordinaattori pääsi kauempana oleviin paikkoihin varhaiskasvatuksen erityisopettajien sekä kirjastoauton kyydissä.

Vapaa-ajan sisällöissä lukukoordinaattori oli yhteydessä nuorisopalveluihin, jolloin sovittiin liikennepuiston sanataidepajoista sekä 4H-leirin sisällöstä yhdessä 4H-yhdistyksen kanssa. Lisäksi yhteistyötä tehtiin Jämsän Setlementti ry:n kanssa Setlementin aloitteesta Vinnin tilalla ja Satuverstas-tapahtumassa.

Yhteistyö kotouttamispalveluiden kanssa toteutui yhdistämällä kotouttamispalvelun kieliharjoittelijoiden työtunnit lukukoordinaattorin kesän sisältöjen kanssa.

Kuvaile miten toiminnan / hankkeen maantieteellinen laajuus toteutui?

Hanke toteutui Jämsän kaupungin alueella

Mikä oli toimintaan / hankkeeseen palkattujen kokoaikaisten työntekijöiden lukumäärä?

Mikä oli toimintaan / hankkeeseen palkattujen osa-aikaisten työntekijöiden lukumäärä?

1,00

Arvioi toimintaan / hankkeeseen osallistuneiden vapaaehtoisten lukumäärä?

20,00

Määrittele toiminnan / hankkeen kohderyhmä

Hankkeen kohderyhmänä oli varhaiskasvatuksen ja alkuopetuksen oppilaat sekä koulujen sekä kirjastopalvelujen henkilökunnat.

Arvioi toiminnassa / hankkeessa tavoitettujen henkilöiden määrä (kohderyhmä) ja kerro mihin arvio tai tieto perustuu.

Hankkeen aikana työpajoissa tavoitettiin tilastojen mukaan kaiken kaikkiaan 1429 lasta ja 484 aikuista, yhteensä siis 1913 osallistujaa. Luku perustuu lukukoordinaattorin jokaisella työpajakerralla suorittamaan laskentaan ja kirjanpitoon. Tarkemmat jakaumat yksikkö- ja tapahtumakohtaisesti löytyvät ”Lukemaan innostamisen hanke 2023 tilastot” tiedostosta.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Miten kohderyhmän tavoittamisessa onnistuttiin?

Kohderyhmä eli lapset varhaiskasvatuksesta alkuopetukseen tavoitettiin hyvin. Joissakin paikoissa lukukoordinaattori ehti käymään vain kerran, mutta toisissa yksiköissä hän ehti käymään parikin kertaa. Lisäksi lapset kävivät vapaa-ajan sisältöjen työpajoissa, joten työpajan monesti alussa esitetty kysymys ”käsi pystyy jos muistat/tunnistat minut” sai monta kättä. Ja eräässäkin luokassa lapset osasivat nimetä neljä eri paikkaa, missä lukukoordinaattoriin oli törmätty aiemmin.

Jämsän alue on laaja ja yksiköitä ja ryhmiä on paljon. Kohderyhmä olisi tavoitettu vielä paremmin, mikäli resurssit olisivat riittäneet 2-3 vierailuun/yksikkö, jolloin myös hitaammin toimintaan tulevat lapset olisi saatu houkuteltua aktiivisemmin mukaan.

Millä tavoin kohderyhmä osallistui toiminnan / hankkeen suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin?

Lukukoordinaattori vieraili yksiköissä ja toteutti vapaa-ajan sisältöjä oman suunnitelmansa mukaan. Hankkeen sisällöissä tärkeää oli kuitenkin aina tukea lasten osallisuutta toimintaan. Tämä näkyi osallistavana lukemisena satutuokioissa (kyseltiin lasten arvauksia, jumptattiin yhdessä kirjassa näkyviä asioita, lapset saivat tulla näyttämään kirjan kuvituksesta erilaisia asioita), osallistavana ja keskustelevana otteena kirjojen jälkikäsitelyssä (leikittiin kirjan tapahtumia, annettiin lasten ideoita asioita tarinan jatkeeksi) sekä suoraan lasten omien ideoiden ottamista mukaan esimerkiksi tarinakorttipajassa, jossa jokaisen lapsen oma idea tulee suoraan osaksi tarinaa.

Musiikkia ei opetella vain kuuntelemalla ja samaan tapaan lukutaitoa ei opetella vain katselemalla tai kuuntelemalla. Työpajoissa sukellettiin kirjojen maailmaan ja sanataidetehtävillä syvennettiin kirjan käsittelyä sekä tuettiin lasta siinä, että jutusta tuli lapsen oma.

Kohderyhmä ei valitettavasti työpajan puitteissa päässyt arvioimaan toimintaa erityisen laajasti. Toivon mukaan ryhmien omat aikuiset ovat käyneet lasten kanssa keskusteluja tästä. Joka tapauksessa jokaisen työpajan jälkeen lapset saivat lukukoordinaattorilta kiitokset jostakin, mikä oli mennyt työpajassa erityisen hyvin (oli osattu hiljentyä tai uskallettu ehdottaa paljon tai ideoita tai oli heittäytytty rohkeasti tanssimaan, palaute oli aina ryhmäkohtaista eikä lasta yksilöivää). Hankkeen toisena kohderyhmänä olivat yksiköiden työntekijät kuten kirjaston henkilökunta, opettajat ja ohjaajat. Kohderyhmän toiveesta lukukoordinaattori tuli valmiiksi suunnitelluilla sisällöillä. Lukukoordinaattori antoi kuitenkin monesti useamman sisällön, mistä sai valita omaan ryhmään sopivimman. Lisäksi muutama työpaja suunniteltiin kohderyhmän toiveiden pohjalta: esimerkiksi teemoina lukutaito ja metsä tulivat varhaiskasvatuksesta ja esiopetuksesta ja alkuopetuksesta toivottiin kirjavinkkausta.

Tulosten osoittamisessa käytetyt tiedonkeruumenetelmät ja mittarit?

Suullinen ja kirjallinen palaute, jota on kuvattu muissa vastauksissa tarkemmin.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Kerättiinkö palautetta kohderyhmältä / vapaaehtoisilta / palkatuilta työntekijöiltä / sidosryhmiltä?

Lapsilta ei kerätty virallista palautetta, mutta suullinen palaute oli positiivista, yleisimpiä palautteita olivat ”oli kivaa” ja ”milloin sä tuut uudestaan”. Lisäksi moni lapsi tuli aina tervehtimään kun tunnisti minut ja kyseli mitä tullaan tekemään.

Lukukoordinaattori keräsi aikuisilta palautetta, valitettavasti vastausprosentti oli hyvin pieni. Kyselylomake (vastausaika noin 3 min) lähetettiin varhaiskasvatukseen, esiopetukseen ja alkuopetukseen (lukukoordinaattori epähuomiossa ei lähettänyt palautekyselyä kirjaston postilistalle). Vastauksia saatiin yhteensä 15, joista 11 oli päiväkodista.

Palaute oli kaikkiaan positiivista, erityisesti lukukoordinaattorin työtapaa sanataiteen keinoin kiiteltiin. Lapset olivat kuulemma innoissaan ja lukemisen kulttuurin nähtiin parantuneen. Keskusteluissa etenkin vakan henkilökunnan kanssa tämä sama ajatus on tullut monessa kohtaa ilmi myös suullisena palautteena.

Oletettavasti lämpimin palaute tuli päiväkodeista, joissa lukukoordinaattori oli ehtinyt käymään useammin. Jatkolta toivottiinkin lisää jalkautuvaa työskentelyä sekä enemmän kontaktityöskentelyä yksiköissä (eli lisää henkilöresursseja).

Linkki vastauksiin: https://forms.office.com/Pages/DesignPageV2.aspx?subpage=design&FormId=wbNoc7EtbE-r6mihSqBS_tRpIYOUZ21LpIMJSesTKCJURFk5QzVPVkfXVERZWUFNNzRIVUM4TIVGQy4u&Token=c365b0ea87684227a44e5d02d3e33ee6

Jos kerättiin, kuvaile millaista palaute oli ja miten se ohjasi / ohjaa toiminnan kehittämistä.

Asiaa kuvattu edellisessä vastauksessa

Onko toiminnassa tai hankkeessa noudatettu digitaalisten palveluiden ylläpidon ja kehittämisen osalta saavutettavuuslainsäädäntöä (laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta 306/2019).

Kyllä on

Hankintojen kilpailutus

Oletteko toiminnassa tai hankkeessa olleet velvollisia noudattamaan lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016)?

Kyllä

Onko toiminnassa / hankkeessa tehty hankintoja?

Ei

Jos kyllä, niin minkälaisia?

Kyllä

Ei

Pienhankintoja
Kansalliset kynnyksarvot ylittäviä
hankintoja
EU:n kynnyksarvot ylittäviä hankintoja

Onko hankinnat toteutettu noudattaen lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista?

Kyllä

Onko pienhankinnoista kysyty tarjouksia kohtuullisten kustannusten selvittämiseksi?

Kyllä

Toteutuneet kustannukset

Avustettavan toiminnan / hankkeen kokonaiskustannukset

28 318,28 €

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Poikkeavatko hakemuksessa esitetyt kustannukset toteutuneista kustannuksista?

Ei

Jos kyllä, niin miltä osin?

Erittely ei-hyväksyttävistä kuluista

Hankkeessa ei ole ollut ei-hyväksyttäviä kuluja

Varsinaisen toiminnan kulujen määrä joka on edelleen veloitettu

,00 €

Yliittikö avustuksen määrä päätöksessä määritellyn prosenttiosuuden kokonaiskustannuksista?

Ei

Poikkeaako hakemuksessa esitetty rahoitus toteutuneesta rahoituksesta?

Ei

Jos kyllä, niin miltä osin?

Omarahoitusosuutta käytettiin hieman arvioitua enemmän

Onko avustuksen saaja avustuksen käyttöaikana ollut arvolisäverovelvollinen avustettavasta toiminnasta?

Ei

Jos kyllä, niin miltä osin?

Onko avustuspäätökseen kuuluvien avustusten ehtojen ja rajoitusten mukainen palkkakatto ylittynyt?

Ei

Jos kyllä, niin lisää tehtävänimike ja vuositulot?

Yliittikö avustus yhdessä muiden julkisten yleisavustusten kanssa hyväksyttävien kustannusten määrän?

Jos kyllä, niin miten paljon?

€

Erityisavustuksen käyttöä koskevat lisäkysymykset

Ovatko avustukselle toteutetut kaluste- ja laitehankinnat olleet välttämättömiä hankkeen kannalta? Jäikö hankkeessa hankittu irtaimisto yleishyödylliseen käyttöön?

Hankkeessa ei ole tehty kaluste- tai laitehankintoja.

Onko avustuksella palkattujen henkilöiden työaika seurattu?

Työajanseurantaa on tehty excel-lomakkeella

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Onko erityisavustuksen kulukirjauksia tehty laskennallisin perustein?

Ei

Jos kyllä, niin miltä osin ja millä periaatteilla?

Oliko hankkeen kustannuspaikan tulos ylijäämäinen?

Ei

Jos kyllä, niin miten paljon?

€

Toteutunut rahoitus

Toteutunut rahoitus

OKM:lta saatu rahoitus	22 000,00 €	
Oma rahoitus	6 318,28 €	
EU-rahoitus		
Muu julkinen rahoitus		
Yksityinen rahoitus		
Lainat		
Mahdollinen muu rahoitus		
Yhteensä	28 318,28 €	78.00%

Palautus

Avustuksen viimeisin suoritus on maksettu

Palautettava summa

€

Korko

€

Palautuksen suorituspäivä

Mahdolliset lisätiedot

Mahdolliset lisätiedot

Liitteet**Hyväksynnät**

29.02.2024

Sini Käkönen

 Selvitys on hyväksytty yhteisön allekirjoitussääntöjen mukaisesti.**Liitteet**

Otsikko

Tiedosto

Päiväys

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Kustannuspaikkaraaportti (erityisavustus/hankeavustus)	Hanke 8318 Lukukoordinaattori toteuma032020_012024.pdf	29.02.2024
---	---	------------